

ANTHROPOSOFICKÉ VŮDČÍ MYŠLENKY

PRVNÍ DÍL ROZPRAVY: CO SE ZJEVUJE, HLEDÍME-LI NAZPĚT DO PŘEDCHOZÍCH ŽIVOTŮ MEZI SMRTÍ A NOVÝM NAROZENÍM

Rudolf Steiner

V předešlé rozpravě jsme sledovali celkový život člověka tak, že pohled duše byl zaměřen na sled po sobě následujících pozemských životů. Jiným hlediskem, které může posunout do ještě jasnějšího světla, co vyplývá z prvního hlediska, je zaměření pohledu na sled po sobě následujících životů mezi smrtí a novým narozením.

I tady se ukazuje, že obsah těchto životů, jak se jeví v přítomnosti, sahá nazpět jenom až k určitému bodu zemského vývoje. Tento dnešní obsah je přece určován tím, že člověk pronáší branou smrti vnitřní sílu vědomí o sobě, vydobytou pozemským životem. Člověk se tím také vůči božským duchovým bytostem, do jejichž středu vstupuje, staví jako plně individuální bytost.

Tak tomu nebylo v periodě, jež předcházela před touto. Tehdy člověk ještě nepokročil daleko v rozvoji svého vědomí o sobě. Síla získaná na Zemi nestačila, aby způsobila odloučení od duchového světa až po individuální bytí mezi smrtí a novým narozením. Člověk se tehdy sice nenacházel v nitru božských duchových bytostí, ale přece jenom v okruhu jejich působnosti tak, že jeho vůle byla v podstatě *jejich* vůlí, nikoli *jeho*.

Před touto periodou probíhala jiná, ve které se při zpětném pohledu vůbec nesetkáváme s člověkem v jeho současném duchově-duševním rozpoložení, nýbrž se světem božských duchových bytostí *uvnitř kterých* člověk trvá ve své teprve zárodečné podobě. Jsou to Prasily (Archai).

Přitom se to má tak, když sledujeme nazpět životy *jednoho* člověka, že se nesetkáváme s *jednou* božskou duchovou bytostí, nýbrž se všemi, jež patří k této hierarchii.

V těchto božských duchových bytostech žije vůle, aby se člověk stal skutečným člověkem. Na zrodu a vývoji každého člověka-jednotlivce je zúčastněna vůle všech. Vesmírným cílem jejich sborového spolupůsobení je vznik lidské *postavy*. Člověk žije totiž v božském duchovém světě ještě v podobě, která postrádá určitý tvar.

Může připadat zvláštním, že už také pro jednoho člověka působí celý sbor božských duchových bytostí. Ale už dříve tak působily hierarchie Exusiai, Dynameis, Kyriotetes, Trůnové, Cherubové, Serafové v průběhu vývoje měsíčního, slunečního a saturnského, aby se člověk stal skutečným člověkem.

To co povstalo dříve, na Saturnu, na Slunci a na Měsíci, jakýsi před- člověk, nemělo jednotnou podobu. Mezi těmito předky člověka byli takoví, kteří byli organizováni s převahou systému končetin, jiní, organizovaní s převahou systému hrudního, zase jiní, organizovaní s převahou systému hlavového. Přesto to byli skuteční lidé, za předlidi, za předky člověka, jsou tady označováni jenom proto, abychom je rozlišili od pozdějšího stadia, kdy se v lidské postavě objevuje vyrovnané splynutí všech systémů. Diferenciace už zmíněných předků člověka jde přitom ještě mnohem dále. Dá se mluvit o lidech s převahou srdce, s převahou plic a tak dále.

Hierarchie Archai považuje za svůj úkol převést všechny tyto předky člověka, jejichž duševní život odpovídá jejich jednostrannému, vnějšímu utváření, do všeobecné lidské podoby.

Přejímají člověka z rukou hierarchie Exusiai. Tyto bytosti už vytvořily v *myšlenkách* z lidské mnohosti jistou jednotu. Jenomže u Exusiai byla tato jednotu ještě podobou ideální, podobou z vesmírných myšlenek. Archeové z toho vytvořili podobu éternou, ale tak, že tato éterná podoba už obsahovala síly ke vzniku fyzické postavy.

Když hledíme na tyto skutečnosti, zjevuje se nám v nich něco velikého, mohutného. Člověk je ideálem bohů a cílem úsilí bohů. Ale tento pohled nemůže být pro člověka zdrojem domýšlivosti a pýchy. Neboť *sám* si přece smí přičítat jako něco, co pochází z něho, jenom to, co ze sebe vytvořil v pozemských životech s vědomím o sobě. A to je, vyjádřeno v kosmických poměrech, málo ve srovnání s tím, co stvořili jako základ jeho samostatné bytosti bohové z makrokosmu, jímž jsou sami, jako mikrokosmos, jímž je člověk. Božské duchové bytosti zaujímají v kosmu různá stanoviště. Výrazem tohoto rozrůznění je podoba hvězdné oblohy. Chtěly to, čím jsou takto společně, stvořit v jednotné podobě jako člověka.

Abychom mohli dobře porozumět tomu, co vykonala hierarchie Archai, když stvořila ve své pospolitosti lidskou postavu, musíme uvážit, že je veliký rozdíl mezi touto postavou a fyzickým tělem člověka. Fyzickým tělem je to, co se v lidské bytosti odehrává fyzikálně-chemicky. K tomu dochází u současného člověka v lidské postavě. Ta je ale sama něčím veskrze duchovým. Mělo by v nás vyvolat slavnostní náladu, že v lidské postavě vnímáme fyzickými smysly ve fyzickém světě něco duchového. Pro někoho, kdo je schopen vnímat duchově, se to jeví tak, že v lidské postavě vidí skutečnou imaginaci, která sestoupila do fyzického světa. Pokud chceme vnímat imaginace, musíme přejít z fyzického světa do nejbližšího duchového. Přitom ale zjistíme, jak je lidská postava příbuzná těmto imaginacím.)

Ve vznikání této postavy spatřuje duševní pohled člověka, zahleděný nazpět, když pozoruje životy mezi smrtí a novým narozením, zmíněnou první vývojovou periodu. Přitom se zároveň ukazuje, jaký je hlubší poměr mezi člověkem a hierarchií Archai. V této periodě už je možné mluvit o *náznavu* rozdílu mezi pozemským životem a životem mezi smrtí a narozením. Hierarchie Archai totiž pracuje v rytmických epochách tvořivě na

vznikání lidské postavy. Jednou přitom zaměřuje myšlenky, které řídí vůli jednotlivých Archai, více na mimozemský kosmos. Podruhé shlíží dolů na Zem. A s prolínající se působností toho, co je podněcováno z mimozemského kosmu a ze Země, se utváří podoba lidské postavy, která se tak stává výrazem toho, že člověk je zároveň bytostí zemskou a bytostí spjatou s mimozemským kosmem.

Lidská postava, jak je tady vylíčena jako výtvar hierarchie Archai, ale nezahrnuje jenom vnější obrysy člověka a plošné vytvarování, jak je dáno vymezení existencí kůže; nýbrž zahrnuje i rozložení sil, projevující se držením těla, pohyblivostí přizpůsobenou zemským poměrům a schopností používat tělo jako prostředku pro vyjádření nitra.

To, že se člověk může včlenit ve vzpřímeném postoji do poměrů zemské tíže, že dokáže v rámci poměrů této tíže udržet rovnováhu při svobodném pohybu, že je s to vymanit své paže a ruce z tíže a používat jich svobodně, a ještě leccos jiného, co se sice odehrává uvnitř těla, ale je přece jenom účinkem formující činnosti: za to všechno vděčí člověk této tvůrčí činnosti hierarchie Archai. To všechno bylo tehdy připravováno v životě, který můžeme i pro tuto periodu nazvat životem mezi smrtí a novým narozením. Bylo to tehdy připravováno tak, že člověk potom ve třetí periodě, v naší současnosti, má během svého života mezi smrtí a novým narozením schopnost připravovat i sám takovým formujícím způsobem svůj následující pozemský život.

V Goetheanu, kolem Nového roku 1925.

Další vůdčí myšlenky pro Anthroposofickou společnost, rozesílané z Goetheana

(S odkazem na výše uvedenou rozpravu:

Co se zjevuje, hledíme-li nazpět do předchozích životů mezi smrtí a novým narozením)

1. Také životy mezi smrtí a novým narozením vykazují tři periody. V první žije člověk cele v hierarchii Archai. Bytosti této hierarchie připravují pro fyzický svět jeho pozdější lidskou podobu.
2. Archeové tak připravují lidskou bytost, aby mohla později rozvíjet svobodné vědomí o sobě; neboť toto vědomí se může vyvinout jenom v bytostech, které je mohou uskutečnit z vnitřního popudu duše díky fyzické podobě, která je tady vytvářena.
3. Tak se ukazuje, jak zárodky lidských vlastností a lidských sil, které se projevují v našem vesmírném věku, mají původ v dávno minulých vesmírných obdobích a jak mikrokosmos vyrůstá z makrokosmu.